

АНТИЦИПАЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ- МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

УДК:159.9:378.1-057.87

Клименко Ігор Володимирович

Кандидат психологічних наук, Начальник Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції України, м. Київ (Україна)

Анотація. Представлено результати дослідження специфіки прогностичної компетентності як необхідної складової майбутнього правоохоронця. Велика увага дослідників в умовах компетентнісного підходу до організації навчального процесу приділяється професійній підготовці курсантів. Здатність до прогнозування подій є однією з ключових компетенцій для діяльності правоохоронців. Прогностична компетентність у професійній галузі розглядається як здатність людини, завдяки сукупності певних якостей, задовольняти вимогам роботи у певному організаційному середовищі, що, в свою чергу, є причиною досягнення бажаних результатів.

В дослідженні прийняли участь курсанти двох груп, що навчаються в різних умовах. Показано, що друга група курсантів, яка навчається в умовах психологічного супроводу має більш сформовану здатність з більшою точністю, передбачати хід подій, прогнозувати розвиток ситуацій та особисті реакції на них. Зокрема, курсанти які навчаються в контексті психологічного супроводу з більшою легкістю адаптуються до ситуації, більш вільно володіють вербальними та невербальними засобами поведінки ніж курсанти, що навчаються в звичайних умовах.

Ключові слова: антиципаційна спроможність, курсанти, поліція, прогностична компетентність, професійна компетентність, психологічний супровід.

Постановка проблеми. Розвиток суспільства показує, що є необхідність у підвищенні вимог до підготовки фахівців, які володіють не тільки знаннями, вміннями і навичками, а і сформованою професійною компетентністю яка необхідна для здійснення результативної професійної діяльності.

Велика увага в сучасних умовах приділяється професійній підготовці працівників поліції, що обумовлено реформуванням системи правоохоронних органів України і змінами у вимогах, пропонованих суспільством до професійної компетентності та особистості поліцейського.

Компетентнісний підхід у професійній діяльності розкриває здатність людини, за допомогою сукупності певних знань, вмінь, навичок та особистісних, індивідуально-психологічних і особистісно професійних особливостей, досягти ефективної реалізації різних видів діяльності і/або її відносно самостійних складових.

Якісна практична реалізація компетентнісного підходу, як зауважує І. Родигіна [7], можлива при екстраполяції його ідей на педагогічний процес. Оскільки особливістю компетентнісного підходу є нова мета навчання, необхідною є адаптація до неї всіх компонентів навчального процесу: лише за умови охоплення всього педагогічного процесу можна досягти формування компетентності учнів як інтегрованого результату навчання. Розглядаючи цей аспект проблеми, В. Луговий [4] відзначає системоутворювальну роль компетентностей у проектуванні освітніх програм та організації навчального процесу. Тобто акцент у навчанні зміщується з того, що знає, хоче і може викладач, на те, що потрібно тому, хто навчається. У компетентнісному підході увага зосереджується на результаті освіти, а не на процесі. Інакше кажучи, первинною й системоутворювальною стає не процесуальна (навчально-викладацько-оцінювальна) складова, що разом з тим не принижує її важливості, а результативна, виражена в

термінах компетентностей [8].

Найбільша увага на сьогоднішній день приділяється саме психологічним складовим компетентності. У даній роботі ми розглянули такий компонент професійної компетентності як антиципаційна спроможність.

Проблеми прогнозування, перспективного планування і оптимального управління в даний час, як ніколи раніше, стали актуальними для всіх природних і суспільних наук. В досить нестабільних умовах нашого життя, що характеризуються проявами певних ризиків, людині просто необхідно бути гнучкою у прийнятті рішень та у розподілі часу, враховувати й осмислювати ймовірні наслідки своєї поведінки, тобто демонструвати сформовану антиципаційну компетентність.

Прогностична компетентність у професійній галузі розглядається як здатність людини, завдяки сукупності певних якостей, задовольняти вимогам роботи у певному організаційному середовищі, що, в свою чергу, є причиною досягнення бажаних результатів.

Специфіка навчання курсантів - майбутніх правоохоронців, яка полягає в поєднанні навчальної та службової діяльності, а також їх проживанні на території освітньої організації, обумовлює наповнення освітнього середовища вищого навчального закладу правоохоронних органів великою кількістю позанавчальних заходів, що проводяться різними службами. У відсутності єдиної концепції, яка б координувала навчально-виховний процес,

коли немає чіткого уявлення про роль і ступень значущості певних навчальних і позанавчальних заходів у формуванні конкретних професійних компетенцій курсантів, це істотно знижує керованість і результативність цього процесу.

Зазначене вище обумовлює необхідність теоретико-методологічного та практичного обґрунтування формування прогностичної компетентності курсантів майбутніх правоохоронців у рамках психологічного супроводу, який націлений на комплексне формування професійної компетентності курсантів.

Таким чином, все більше усвідомлюється той факт, що прогнозування є необхідною ланкою в ланцюзі оптимального управління будь-якою складною системою. Однією з таких систем є правоохоронні органи. Правоохоронці представляють державні органи, які стоять на захисті особистих і державних інтересів. Професійна діяльність працівників правоохоронних органів належить до розряду складних і до них пред'являють дуже високі вимоги, оскільки від прийнятих ними рішень залежать долі багатьох людей.

Під прогностичною спроможністю (прогностичною компетентністю) В. Менделевич та С. Соловйова розуміють «здатність особистості, з високою ймовірністю, передбачати хід подій, прогнозувати розвиток ситуацій і власні реакції на них, діяти з часово-просторовим випередженням» [5]. Т. Корнилова під прогностичною компетент-

ністю розуміє вид професійної компетентності, що виявляється у взаємозв'язку теоретико-методологічної, професійно-практичної та рефлексивно-ціннісної компетенцій, ступінь сформованості яких виражається певною мірою володіння знаннями, вміннями, досвідом у галузі прогнозування і здатністю застосування такого досвіду у професійній діяльності; сформованістю відповідних рефлексивних і ціннісних якостей [3].

Прогностична компетентність є інтегрованою якістю людини, її стійкою характеристикою, що визначає складне індивідуально-психологічне утворення професійних теоретичних знань, ціннісних установок, особистісних якостей і практичних умінь фахівця та певним чином формує ставлення до майбутнього.

Велика увага в сучасних умовах приділяється професійній підготовці курсантів, але специфіка діяльності майбутніх працівників поліції така, що висуває особливі вимоги не тільки до підготовки з боку професійного аспекту, а й до самої особистості майбутніх фахівців. Можна зазначити, що прогностична компетентність сприяє збереженню гармонії психічного світу людини та виступає запорукою успішного особистісного потенціалу і тому її розвиток є необхідним у складній, ризиковій діяльності майбутніх працівників правоохоронних органів.

Прогностичні вміння, які забезпечують формування прогностичної компетентності як

однієї зі складових професійної компетентності сучасного професіонала є однією з ключових компетенцій для діяльності правоохоронних органів [2].

Як вказує В.А. Юматов, прогнозування та прогностична компетентність в діяльності поліції, істотно відрізняються від інших сфер діяльності в зв'язку з особливістю дій, які полягають у невизначеності вихідних даних, величезній кількості суб'єктивних факторів, унікальності багатьох подій і явищ. Ось чому здатність і вміння прогнозувати в ході вирішення завдань повсякденної професійної діяльності працівників правоохоронних органів, є однією з найважливіших складових професійної компетентності випускника вищого навчального закладу МВС [10].

Таким чином, формування прогностичної компетентності курсантів - майбутніх правоохоронців є однією з найважливіших задач сучасної поліцейської освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням прогностичної здібності в багатьох її проявах займалися чимало вітчизняних і зарубіжних дослідників, а саме Б. Ф. Ломов, Б. Г. Ананьєв, Л.А. Регуш, В.Д. Менделевич, В. Гуменюк, С.Д. Максименко, С. Л. Рубінштейн, Ф.Зимбардо, Ж. Нюттен і ін.

Д.В. Швець на основі узагальнення і систематизації різних підходів до визначення функцій професійної діяльності офіцерів

правоохоронних органів, серед основних функцій професійної діяльності офіцера МВС виділяє прогностичну функцію, яка проявляється в здатності до прогностичної діяльності в професійній сфері [9].

Як зазначає Є. В. Анфалов, здатність до прогнозування є фундаментальною властивістю психіки, яку можна розглядати і як загальну, і як спеціальну здатність, що розвивається і проявляється в діяльності людини. Наявність здатності до прогнозування у майбутніх працівників правоохоронних органів є умовою підвищення їх професійної та особистісної компетентності і, без сумнівів, впливає на ефективність діяльності, що обумовлює доцільність вивчення способів розвитку даної компетенції як складової професійної компетентності у представників цієї професії [1].

Мета статті - вивчити особливості прогностичної компетентності як компонента професійної компетентності майбутніх поліцейських.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У дослідженні взяли участь курсанти Харківського національного університету внутрішніх справ, які були розподілені на дві групи. Першу групу склали курсанти, які навчаються в звичайних умовах, другу - курсанти, які навчаються в рамках програми психологічного супроводу. Специфіку прогностичної компетентності ми вивчали за

допомогою «Тесту антиципаційної спроможності» (В. Д. Менделевич).

Прогностична діяльність починає активно використовуватися індивідом у міру збільшення самосвідомості та відповідальності за прийняті рішення. Отже, доцільно говорити, що в процесі відображення світу прогностична компетентність виконує три важливих функції: когнітивну (передбачення, очікування певних подій), регулятивну (готовність до попередження подій в плануванні дій та поведінки) та комунікативну (готовність до взаємодії з оточенням, до пізнання та прогнозування майбутньої взаємодії).

У розумінні С. Л. Рубінштейна передбачення представлено як одна з найважливіших характеристик свідомої діяльності людини.

Характерна для трудової діяльності людини цілеспрямованість дії, що будується на передбаченні й відбувається відповідно до мети, становить основний прояв свідомості людини, яка докорінно відрізняє його діяльність від несвідомої, «інстинктивної» в своїй основі

поведінки тварин.

Антиципаційна спроможність характеризує певний рівень розвитку антиципаційних здібностей в системі особистості, певним чином сприяє формуванню ставлення до майбутнього, і, як стверджують В. Д. Менделевич, Н. П. Ничипоренко: «вона є інструментом взаємодії суб'єкта з майбутнім і в зв'язку з цим може бути ідентифікована як форма пізнання майбутнього» [6].

Отже, антиципаційна спроможність це загальна здібність у тому розумінні, що вона включена у будь-яку діяльність, є її невід'ємною частиною. Наявність прогностичної компетентності безумовно впливає на ефективність діяльності майбутніх працівників правоохоронних органів, що обумовлює доцільність вивчення даного різновиду компетентності у представників цієї професії.

Результати вивчення антиципаційної спроможності у курсантів майбутніх правоохоронців, що навчаються в різних умовах наведено в таблиці 1.

Виходячи з дослідження антиципацій-

Таблиця 1

Показники антиципаційної спроможності курсантів майбутніх правоохоронців, що навчаються в різних умовах ($M \pm m$)

Шкала	1 група	2 група	t	p
Особистісно-ситуативна складова	158,86±1,77	170,51±1,99	4,37	0,05
Просторова складова	48,03±1,40	52,97±1,31	2,58	0,05
Часова складова	39,80±1,22	41,57±1,12	1,07	-
Загальна антиципаційна спроможність	246,11±2,94	265,06±3,26	4,32	0,05

Примітка: перша група - курсанти, які навчаються в звичайних умовах; друга група – курсанти, які навчаються у контексті програми психологічного супроводу.

ної спроможності курсантів майбутніх правоохоронців, що навчаються в різних умовах можна виявити наступні результати. За шкалою «Особистісно-ситуативна складова» показник у першій групі склав $158,86 \pm 1,77$, у другій групі показник за цією шкалою дорівнював $170,51 \pm 1,99$. Визначено вірогідне підвищення показника у другій групі при $t = 4,37, p \leq 0,05$.

Це свідчить про те, що представники другої групи, курсанти, що навчаються в умовах психологічного супроводу, мають вищий рівень комунікативної антиципації, ніж представники першої - курсанти, що навчаються в звичайних умовах. Тобто, курсанти які отримують освіту в умовах психологічного супроводу з більшою легкістю адаптуються до ситуації, вони більш вільно володіють вербальними та невербальними засобами поведінки. Також вони мають більшу здатність прогнозувати мовну поведінку для підбору адекватних лексичних одиниць.

За шкалою «Просторова складова» показник у першій групі склав $48,03 \pm 1,40$, у другій групі показник за цією шкалою дорівнював $52,97 \pm 1,31$ балів. Визначено вірогідне підвищення показника у другій групі курсантів, що навчаються в умовах психологічного супроводу, при $t = 2,58, p \leq 0,05$.

Отже, досліджуваням другої групи більш притаманна емоційна стабільність, інтерес до власних думок і почуттів, готовність спілкуватися з собою «на рівних», очікування до себе позитивного ставлення оточуючих,

самопослідовність, здатність встановлювати і підтримувати відносини при виникненні проблем та можливе ігнорування загальноприйнятих норм і концепцій; здатність добре виконувати завдання, що вимагають спритності рухів або орієнтуванні на місцевості.

Не було встановлено вірогідних відмінностей між першою та другою групами за шкалою «Часова складова», за якою показники відповідно склали $39,80 \pm 1,22$ та $41,57 \pm 1,12$.

Тобто, представники обох груп характеризуються подібною здатністю до прогнозування перебігу та точного розподілення часу. Також їм притаманна упевненість в собі, життєрадісність, оптимістичність та висока мотивація досягнення.

За шкалою «Загальна антиципаційна спроможність» показник у першій групі склав $246,11 \pm 2,94$, у другій групі показник за цією шкалою дорівнював $265,06 \pm 3,26$. Визначено вірогідне підвищення показника у другій групі при $t=4,32, p \leq 0,05$.

Отже, відповідно до нормативів тесту з урахуванням довірчих інтервалів, показники обох груп свідчать про наявність антиципаційної спроможності.

Разом з цим, відповідно до змісту встановлених відмінностей, представники другої групи курсантів, що навчаються в умовах психологічного супроводу мають здатність з більшою точністю, передбачати хід подій, прогнозувати розвиток ситуацій та особисті реакції на них і реагувати з часово-просторовим попе-

редженням.

Таким чином, у дослідженні антиципаційної спроможності курсантів майбутніх правоохоронців, що навчаються в різних умовах було виявлено, що досліджувані виявляють подібність у використанні такого компоненту прогностичної компетентності як «Часова складова». Разом з цим, у другій групі курсантів, що навчаються в умовах психологічного супроводу більш вірогідно вираженими є такі компоненти антиципаційної спроможності як «Особистісно-ситуативна складова», «Просторова складова» та «Загальна антиципаційна спроможність».

Аналіз теоретичних аспектів підходу до вивчення компетентності дозволив визначити, що зміст і сенс компетентнісного підходу у професійній діяльності полягає у здатності людини, за допомогою сукупності певних знань, вмінь, навичок та особистісних, індивідуально-психологічних і особистісно-професійних особливостей, досягти ефективної реалізації різних видів діяльності. На сьогоднішній день у вищих навчальних закладах МВС України набуває значимість саме компетентнісно-спрямований підхід, який полягає у формуванні та придбанні курсантами комплексу ключових компетенцій, які обумовлюють успішне пристосування в світі і професійному середовищі, зокрема прогностичної компетентності.

Як показує наше дослідження специфіки прогностичної компетентності курсантів

майбутніх правоохоронців, що навчаються в різних умовах, курсанти які навчаються в умовах психологічного супроводу мають кращу здатність з більшою точністю, передбачати хід подій, прогнозувати розвиток ситуацій та особистісні реакції на них і реагувати з часово-просторовим випередженням. У той час у курсантів які навчаються в звичайних умовах мають гіршу здатність до прогностичної компетентності.

Перспектива подальших досліджень даної проблеми. Значимість реалізації компетентнісно - орієнтованого підходу до навчання курсантів у вищих навчальних закладах МВС України вимагає продовження досліджень в обраному напрямку. Перспективним слід вважати вивчення психологічних детермінант прогностичної здатності майбутніх правоохоронців з метою удосконалення психологічних програм, спрямованих на актуалізацію її складових.

Перелік використаних джерел:

1. *Анфалов Е. В.* К вопросу формирования рефлексивно-прогностической компетенции у обучающихся в военном вузе. Е. В. Анфалов // Аспекты и тенденции педагогической науки: материалы I Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, декабрь 2016 г.). — СПб.: Свое издательство, 2016. — С. 175-178.
2. *Бархаев Б. П.* Психология и педагогика профессиональной деятельности офицера / Б.П. Бархаев, А.Г. Караяни, В.Ф. Перевалов, И.В. Сыромятников. — М.: Воениздат, 2006. — 488 с.
3. *Корнилова Т. В.* Формирование прогностической

компетентности будущих специалистов дошкольного образовательного учреждения в вузе : дис. ... кандидата педагогических наук :13.00.08 / Татьяна Васильевна Корнилова. – Магнитогорск, 2009. – 198 с.

4. *Луговий В. І.* Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні / В. І. Луговий // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 13–26.

5. *Менделевич В. Д.* Неврология и психосоматическая медицина. / В.Д. Менделевич, С. Л. Соловьева. – М.: МЕДпресс-информ, 2002. – 608 с.

6. *Ничипоренко Н. П.* Феномен антиципационных способностей как предмет психологического исследования / Н. П. Ничипоренко, В. Д. Менделевич // Психол. журн. – 2006. – Т. 27. – №5. – С.50-59.

7. *Родигіна І.* Компетентнісно спрямований педагогічний процес [Електронний ресурс] / І. Родигіна. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/theory/1963>.

8. *Часнікова О. В.* Компетентнісний підхід в освіті як основа її реформування Народна освіта // Електронний фаховий журнал [Електронний ресурс] /О.В. Часнікова – Режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2607

9. *Швец Д. В.* Підготовка майбутніх офіцерів МВС України до охорони та забезпечення громадського порядку в процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Д.В. Швец. – Київ, 2016. – 22с.

10. *Юматов В. А.* Профессиональная подготовка курсантов вузов внутренних войск МВД России к служебно-боевой деятельности в подразделениях специального назначения: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / В.А. Юматов. – СПб, 2012. – 177 с.

References (Transliteration):

1. *Anfalov E. V.* K voprosu formirovaniya reflektivno-prognosticheskoy kompetencii u obuchajushhihsja v voennom vuze E. V. Anfalov // Aspekty i tendencii

pedagogicheskoy nauki: materialy I Mezhdunar. nauch. konf. (g. Sankt-Peterburg, dekabr' 2016 g.). — SPb.: Svoe izdatel'stvo, 2016. — S. 175-178.

2. *Barhaev B. P.* Psihologija i pedagogika professional'noj dejatel'nosti oficera / B.P. Barhaev, A.G. Karajani, V.F. Perevalov, I.V. Syromjatnikov. – M.: Voenizdat, 2006. – 488 s.

3. *Kornilova T. V.* Formirovanie prognosticheskoy kompetentnosti budushhih specialistov doshkol'nogo obrazovatel'nogo uchrezhdenija v vuze : dis. ... kandidata pedagogicheskikh nauk :13.00.08 / Tat'jana Vasil'evna Kornilova. – Magnitogorsk, 2009. – 198 s.

4. *Lugovyy V. I.* Jevropejs'ka koncepcija kompetentnisnogo pidhodu u vyshhij shkoli ta problemy i'i realizacii' v Ukraini / V. I. Lugovyy // Pedagogika i psihologija. – 2009. – № 2. – S. 13–26.

5. *Mendelevich V. D.* Nevrozologija i psihosomaticeskaja medicina. / V.D. Mendelevich, S. L. Solov'eva. – M.: MEDpress-inform, 2002. – 608 s.

6. *Nichiporenko N. P.* Fenomen anticipacionnyh sposobnostej kak predmet psihologicheskogo issledovanija / N. P. Nichiporenko, V. D. Mendelevich // Psihol. zhurn. – 2006. – Т. 27. – №5. – С.50-59.

7. *Rodygina I.* Kompetentnisno sprjamovanyj pedagogichnyj proces [Elektronnyj resurs] / I. Rodygina. – Rezhym dostupu: <http://osvita.ua/school/theory/1963>.

8. *Chasnikova O. V.* Kompetentnisnyj pidhid v osviti jak osnova i'i reformuvannja Narodna osvita // Elektronnyj fahovyj zhurnal [Elektronnyj resurs] / O. V. Chasnikova – Rezhym dostupu: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2607

9. *Shvec D. V.* Pidgotovka majbutnih oficeriv MVS Ukrainy do ohorony ta zabezpechennja gromads'kogo porjadku v procesi fahovoi' pidgotovky: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / D.V. Shvec'. –Kyiv, 2016. – 22s.

10. *Jumatov V. A.* Professional'naja podgotovka kursantov vuzov vnutrennih vojsk MVD Rossii k sluzhebno-boevoj dejatel'nosti v podrazdelenijah special'nogo naznachenija: dis. ... kand. ped. nauk: 13.00.08 / V.A. Jumатов. – SPb, 2012. – 177 s.

Klymenko Igor

Ph. D. in Psychology, Head of the Human Resources Department of the National Police of Ukraine, Kyiv (Ukraine)

ANTICIPATORY CONSISTENCY AS A COMPONENT OF THE PREDICTIVE COMPETENCE OF CADETS – LAW ENFORCEMENT OFFICERS

ABSTRACT

The results of the study of the specifics of prognostic competence as a necessary component of the future law enforcement officer are presented. Much attention is paid to the professional training of cadets in the context of the competence approach to the organization of the educational process. The ability to predict events is one of the key competencies for law enforcement. Prognostic competence in the professional field is considered as the ability of a person, due to the combination of qualities, to satisfy the requirements of work in a certain organizational environment, which, in turn, is the reason for achieving the desired results. The professional training of cadets and the specificity of the activities of future police officers make special demands not only for training from the professional aspect, but also for the personality of future specialists. Prognostic competence helps maintain the harmony of the human mental world and serves as a guarantee of successful personal potential and therefore its development is necessary in the complex, risky activities of would-be law enforcement personnel. Anticipatory consistency acts as one of the important conditions for prognostic compe-

tence.

The aim of the study is to study the specifics of the anticipatory consistency of cadets studying under different conditions. The psychodiagnostic method of research was «The test of anticipatory consistency» by V.D. Mendeleovich.

The study involved cadets of two groups studying in different conditions. It is shown that a group of cadets who study in conditions of psychological support have the best formed ability to accurately foresee the course of events, to predict the development of the situation and their personal reactions to them. In particular, the cadets of this group more easily adapt to the situation, are more fluent in verbal and non-verbal means of behavior than cadets studying under normal conditions. The cadets studying under special conditions have more developed emotional stability, interest in their own thoughts and feelings, they are ready to listen to their own thoughts and feelings, tend to expect a positive attitude of others around them, are able to establish and maintain relationships in the event of problems. Cadets of this group can ignore the generally accepted norms and concepts, are able to perform well tasks requiring dexterity of movements or orientation on the terrain.

The article raises the question of the need to develop a special psychological support program aimed at effectively forming the prognostic competence of cadets – would-be law enforcers, as a necessary competence of the professional activity of policemen. It is pointed out that it is

precisely the anticipatory consistency that opens prospects for the development of professional competence of would-be law enforcement officers.

Key words: anticipatory consistency, cadets, police, prognostic competence, professional competence, psychological support.

Клименко Игорь Владимирович

Кандидат психологических наук, Начальник Департамента кадрового обеспечения Национальной полиции Украины, г. Киев (Украина)

АНТИЦИПАЦИОННАЯ СОСТОЯТЕЛЬНОСТЬ КАК КОМПОНЕНТ ПРОГНОСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ КУРСАНТОВ- БУДУЩИХ ПРАВООХРАНИТЕЛЕЙ

Аннотация. Представлены результаты исследования специфики прогностической компетентности как необходимой составляющей будущего милиционера. Большое внимание исследователей в условиях компетентного подхода к организации учебного процесса уделяется профессиональной подготовке курсантов. Способность к прогнозированию событий является одной из ключевых компетенций для деятельности правоохранителей. Прогностическая компетентность в профессиональной области рассматривается как способность человека, благодаря совокупности качеств, удовлетворять требованиям работы в определенном организационном сре-

де, что, в свою очередь, является причиной достижения желаемых результатов.

В исследовании приняли участие курсанты двух групп, обучающихся в различных условиях. Показано, что вторая группа курсантов, которая учится в условиях психологического сопровождения имеет более сложившуюся способность с большей точностью, предвидеть ход событий, прогнозировать развитие ситуаций и личные реакции на них. В частности, курсанты обучающихся в контексте психологического сопровождения с большей легкостью адаптируются к ситуации, более свободно владеют вербальными и невербальными средствами поведения чем курсанты, обучающиеся в обычных условиях.

Ключевые слова: антиципационная состоятельность, прогностическая компетентность, профессиональная компетентность, психологическое сопровождение.

Дата отримання статті: 17.01.2018

Дата рекомендації до друку: 23.01.2018